

Pris på utsläpp bättre än stöd till biobränslen

Det är kostsamt att ge stöd till biobränslen för att minska utsläppen av växthusgaser. Ett bättre alternativ är att sätta ett pris på utsläpp av växthusgaser och låta produktionen och användningen av biobränslen skötas på marknaden. Det framgår av den nya rapporten ”Bränsle för ett bättre klimat – marknad och politik för biobränslen”, från AgriFood Economics Centre, Lunds universitet och Sveriges lantbruksuniversitet (SLU).

Biobränslen ses ofta som ett alternativ till fossila bränslen i klimatsammanhang. Men särskilda åtgärder för att öka produktionen av biobränslen är dyra för samhället. Generella styrmedel som ger ett pris på utsläpp av växthusgaser ger enligt rapporten en större minskning av utsläppen till en lägre kostnad än särskilda stöd till biobränslen.

På senare tid har produktionen av biodrivmedel, som till exempel etanol, ökat. Detta har lett till att också priserna på jordbruksmark har ökat. Detta gör det intressant att ta ny mark i bruk, något som kan leda till ökade utsläpp. Än så länge har bara en liten del av den mark som används för produktion av biobränslen kunnat kopplas till omvandling av skogs- och betesmark till åkermark. Men politiska mål i både EU och USA syftar till att öka produktionen av biobränslen. Allt mer mark kan då komma att omvandlas.

– Även om hållbarhetskriterier kräver att odling av biogrödor inte sker på skogsmark förhindrar det inte att skog huggs ned för att odla andra grödor som inte har sådana restriktioner. Utsläppen ökar när skogsmark omvandlas till jordbruksmark även om det är en indirekt effekt av att det produceras mer biobränslen, säger Cecilia Hammarlund, som skrivit rapporten tillsammans med forskare från Lunds universitet och Luleå tekniska högskola.

När jordbruksvaror används som bränslen ökar konkurrensen om råvarorna vilket ger högre livsmedelspriser. Det är till nackdel för fattiga konsumenter. Men samtidigt försörjer sig en stor del av jordens fattiga befolkning på jordbruk. Högre livsmedelspriser och en ökad efterfrågan på biobränslen kan därför vara en möjlighet till förbättrade levnadsförhållanden för många fattiga.

I Sverige används bland annat biobränslen i form av skogbränslen som eldas i värmeverk och fjärrvärmeverk. Detta är till stor del en följd av den svenska koldioxidskatten, som gjort fossila bränslen dyrare. Idag används mest avverkningsrester som biobränsle. Men om efterfrågan ökar kan konkurrensen om skogsprodukter som massaved och sågtimmer bli hårdare.

– Den svenska koldioxidskatten, som är hög jämfört med andra länder, kan innebära att svenska skogsprodukter fördyras jämfört med konkurrentländernas produkter, säger Cecilia Hammarlund. Samtidigt ska man komma ihåg att det inte självklart att det är gynnsamt ur klimatsynpunkt att öka användningen av skogsbränslen. Skog växer långsamt och om det finns ambitioner att minska utsläpp nu eller inom de närmsta 30 åren kanske skogen istället bör stå kvar och fortsätta lagra det kol som är bundet i den.

Läs rapporten: <http://www.agrifood.se/publication.aspx?fKeyID=620>

Kontakta: Cecilia Hammarlund, utredare, Institutet för Livsmedelsekonomisk analys, Ekonomihögskolan vid Lunds universitet 046-222 07 90, cecilia.hammarlund@agrifood.lu.se. **AgriFood Economics Centre**, där Institutet för Livsmedelsekonomisk analys ingår, är ett samarbete mellan Lunds universitet och Sveriges lantbruksuniversitet (SLU). Se www.agrifood.se